

Sinteza recomandărilor Comisiei de la Veneția
Soluțiile aprobate de comisia juridică, numiri și imunități

Nr.	Recomandările Comisiei de la Veneția	Soluțiile aprobate de Comisia juridică
1	Finanțarea campaniilor <ul style="list-style-type: none"> - Controlul eficient al rapoartelor financiare - Controlul finanțelor în perioada colectării de semnături - Sancțiuni proporționale - Campaniile desfășurate de terți - Revizuirea plafonului de donații 	<p>S-a acceptat</p> <p>S-a stabilit expres responsabilitatea financiară a grupurilor de inițiativă în perioada colectării semnăturilor care va fi aceeași procedură ca și în cazul concurenților electorali.</p> <p>Prezentarea rapoartelor financiare s-a stabilit să fie efectuată săptămânal (anterior la două săptămâni)</p> <p>S-au stabilit sancțiuni graduale și proporționale atât pentru grupuri de inițiative cât și pentru concurenți electorali în cazul încălcărilor de ordin financiar</p> <p>S-a micșorat plafonul limită al donațiilor anuale către un concurent electoral de 4 ori. Pentru persoane fizice – 50 salarii medii pe economie, iar persoane juridice – 100 salarii medii.</p> <p>S-a stabilit expres necesitatea evaluării și raportării acțiunilor de voluntariat și finanțarea din partea terților sau din cont propriu.</p>
2	Influența oamenilor de afaceri locali	<p>S-a acceptat</p> <p>S-a limitat plafonul donațiilor pe care le poate face o persoană fizică unui concurent electoral de patru ori.</p> <p>Se obligă candidatul să depună declarația de avere și interese pentru ultimii doi ani cu indicarea și membrilor familiei, persoanelor afiliate.</p> <p>S-a introdus necesitatea prezentării certificatului de integritate cu detalieri, care v-a cuprinde informații ce țin de:</p>

Sinteza recomandărilor Comisiei de la Veneția
Soluțiile aprobate de comisia juridică, numiri și imunități

		<ul style="list-style-type: none"> - Restricții judecătorești de a candida; - Existența sau inexistența actelor de constatare definitive privind încălcarea regimului declarării averilor; - Încălcarea regimului conflictului de interese sau stării de incompatibilitate; - Existența cazurilor de confiscare a averii nejustificate.
3	Diminuarea pragului electoral	<p>S-a acceptat de principiu</p> <p>Pragurile electorale pentru blocuri din două partide – 9% și mai mult de două partide – 11% se exclud.</p> <p>Pragul pentru independenți a fost exclus. Aceștia vor putea candida liber în circumscripții uninominale fără nici un prag.</p> <p>Vor rămâne doar două praguri: Un partid – 6% Un bloc (indiferent de numărul de partide) – 8% cu diminuarea de la 11% și 9%</p>
4	Revizuirea frontierelor circumscripțiilor nu mai târziu de un an, Delimitarea egală a circumscripțiilor, nu mai mult de 10% deviere Criterii mai clare de delimitare	<p>S-a acceptat</p> <p>Revizuirea hotarelor circumscripțiilor se va face cel târziu cu un an înainte de alegeri</p> <p>S-a stabilit expres că circumscripțiile trebuie să fie relativ egale cu o deviere de maxim 10%</p> <p>La constituirea circumscripțiilor uninominale se va ține cont de următoarele criterii teritorial-demografice:</p>

Sinteza recomandărilor Comisiei de la Veneția
Soluțiile aprobate de comisia juridică, numiri și imunități

		<p>a) circumscripțiile electorale de pe teritoriul Republicii Moldova aflat sub jurisdicția autorităților constituționale vor avea la bază un număr relativ egal de alegători și vor cuprinde între 55000 și 60000 de alegători cu drept de vot;</p> <p>b) devierea dintre circumscripțiile electorale uninominale nu trebuie să depășească 10%;</p> <p>c) baza de calcul pentru formarea circumscripțiilor uninominale constituie numărul alegătorilor înscriși în listele electorale la fiecare secție de votare de la ultimele alegeri naționale;</p> <p>d) circumscripția uninominală se formează din localitățile unei unități administrativ-teritoriale de nivelul doi, sau, în scopul unei organizări mai optimale, diferitor unități;</p> <p>e) în cazul în care numărul alegătorilor într-o localitate este mai mare decât cel mediu calculat pentru o circumscripție electorală uninominală, în această localitate se formează mai multe circumscripții electorale uninominale. Nu se admite trasarea hotarelor circumscripțiilor uninominale pe interiorul unei unități administrativ-teritoriale de nivelul unu;</p> <p>f) circumscripțiile electorale uninominale în care locuiesc compact minoritățile naționale vor fi constituite luând în calcul interesele acestora și hotarele unităților administrativ teritoriale respective.</p> <p>g) circumscripțiile electorale uninominale constituite pe teritoriul U.T.A. Găgăuzia vor fi constituite în așa fel încât să nu depășească hotarele administrative ale autonomiei, și totodată aceste circumscripții nu vor putea fi completate cu localități din afara autonomiei luând în considerare riscul diluării minorității naționale.</p>
--	--	---

Sinteza recomandărilor Comisiei de la Veneția
Soluțiile aprobate de comisia juridică, numiri și imunități

5	Responsabilitatea CEC-ului de a delimita circumscripțiile - Se recomandă o comisie independentă	<p>S-a acceptat</p> <p>Circumscripțiile uninominale se aprobă de Guvern în baza deciziei unei comisii independente componentă a căreia este stabilită prin hotărâre de Guvern și din care fac parte obligatoriu reprezentanții (prin lege):</p> <ul style="list-style-type: none">- Comisiei Electorale Centrale;- Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova;- Președinției Republicii Moldova;- fracțiunilor și grupurilor parlamentare;- partidelor politice extraparlamentare care au participat la alegerile generale din ultimii patru ani și au obținut peste 2% din voturi valabil exprimate (cumulativ);- Adunării Populare a Găgăuziei;- asociațiilor altor minorităților naționale;- autorităților publice locale;- Biroului pentru Relații cu Diaspora;- societății civile din domeniu;- mediului academic din domeniu inclusiv geografi și sociologi.
---	--	--

**Sinteza recomandărilor Comisiei de la Veneția
Soluțiile aprobate de comisia juridică, numiri și imunități**

6	<p>Reprezentarea Găgăuziei și minorităților</p> <ul style="list-style-type: none"> - Circumscripții separate 	<p>S-a acceptat</p> <p>Circumscripțiile electorale uninominale constituite pe teritoriul U.T.A. Găgăuzia vor fi constituite în așa fel încât să nu depășească hotarele administrative ale autonomiei, și totodată aceste circumscripții nu vor putea fi completate cu localități din afara autonomiei luând în considerare riscul diluării minorității naționale.</p> <p>Circumscripțiile electorale uninominale în care locuiesc compact minoritățile naționale vor fi constituite luând în calcul interesele acestora și hotarele unităților administrativ teritoriale respective.</p>
7	<p>Regiunea transnistreană</p> <ul style="list-style-type: none"> - Criterii clare pentru circumscripții - Criterii clare și detaliate pentru procesul electoral 	<p>S-a acceptat</p> <p>Pentru regiunea transnistreană sunt reglementări separate detaliate pentru toate procesele, secții separate, organele electorale separate, proceduri simplificate etc.</p> <p>La constituirea circumscripțiilor electorale uninominale pentru localitățile din stînga Nistrului (Transnistria) se va ține cont, în particular, de următoarele criterii:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) hotarele administrative ale unităților administrativ teritoriale de pe malul drept și stînga al Nistrului conform Legii cu privire la organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova; - b) datele din registrul de stat al alegătorilor, inclusiv în baza înregistrării prealabile, conform procedurii stabilite de un regulament aprobat de Comisia Electorală Centrală;
8	<p>Reprezentarea femeilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Măsuri suplimentare de încurajare a partidelor de include femei 	<p>S-a acceptat</p>

Sinteza recomandărilor Comisiei de la Veneția
Soluțiile aprobate de comisia juridică, numiri și imunități

		<p>Pentru femei s-a diminuat în jumătate numărul de semnături necesare pentru înregistrare. Nu mai mult de 250, în comparație cu candidații bărbați – 500 de semnături.</p> <p>S-a stabilit expres o majorarea de 10% a alocațiilor de la bugetul de stat pentru partide care promovează femeile și coeficient de multiplicare (financiar) pentru fiecare femeie promovată.</p> <p>Cota minimă de 40% prezență obligatorie pe listă a fost păstrată.</p>
9	<p>Votarea peste hotare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mai detaliate criterii de determinare a circumscripțiilor - Criterii clare și fixe pentru stabilirea amplasării secțiilor de vot 	<p>S-a acceptat</p> <p>La constituirea circumscripțiilor electorale uninominale peste hotarele Republicii Moldova se va ține cont, în particular, de următoarele criterii:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) informațiile deținute de către oficiile consulare și misiunile diplomatice ale Republicii Moldova din țările gazdă; b) informațiile deținute de către autoritățile publice centrale, inclusiv datele statistice oficiale relevante; c) informațiile obținute în rezultatul înregistrării prealabile a cetățenilor aflați în străinătate, conform procedurii stabilite printr-un regulament aprobat de Comisia Electorală Centrală; d) numărul de alegători care au participat la scrutinul precedent; e) alte date relevante, obținute de autoritățile publice centrale, inclusiv, la solicitare, și din partea autorităților statului gazdă, în condițiile legii; f) la stabilirea hotarelor circumscripțiilor peste hotare, Comisia va

Sinteza recomandărilor Comisiei de la Veneția
Soluțiile aprobate de comisia juridică, numiri și imunități

		<p>acționa în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern și va ține cont de zonele geografice relevante, precum: Țările UE, Norvegia, Islanda, Elveția, Liechtenstein, San Marino, țările non UE din Europa de Sud-Est, Turcia și Israel; Țările CSI, Ucraina, Georgia, Asia, Orientul mijlociu; America de Nord, America de Sud, Africa, Australia, Noua Zeelandă), luând în calcul hotarele statelor care nu vor putea fi intersectate pe interior.</p> <p>La deschiderea secțiilor de votare din străinătate se va ține cont de următoarele criterii:</p> <p>a) informațiile deținute de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova din țările de reședință;</p> <p>b) informațiile deținute de către autoritățile publice centrale, inclusiv datele statistice oficiale relevante;</p> <p>c) informațiile obținute în rezultatul înregistrării prealabile a cetățenilor aflați în străinătate, conform procedurii stabilite printr-un regulament aprobat de Comisia Electorală Centrală;</p> <p>d) numărul de alegători care au participat la scrutinul precedent;</p> <p>e) alte date relevante, obținute de autoritățile publice centrale, inclusiv, la solicitare, și din partea autorităților statului de reședință, în condițiile legii.</p>
10	Revocarea deputatului este neconstituțională	<p>S-a acceptat</p> <p>S-a exclus acest capitol din proiect și nu se va mai regăsi nici în lege</p>

Sinteza recomandărilor Comisiei de la Veneția
Soluțiile aprobate de comisia juridică, numiri și imunități

11	<p>Reflectarea campaniilor în mass-media</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să fie condiții egale pentru toți 	<p>S-a acceptat</p> <p>Toți radiodifuzorii sunt obligați să reflecte echilibrat și egal campania electorală. s-au păstrat prevederile din art. 64 și 64¹ din codul electoral.</p>
12	<p>Modificarea listelor de candidați</p> <ul style="list-style-type: none"> - De mărit termenul în care nu poate fi modificată lista de candidați 	<p>S-a acceptat</p> <p>Termenul a fost stabilit la 14 zile</p>
13	<p>Cazierul de integritate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mai detaliat de prevăzut în legislație 	<p>S-a acceptat</p> <p>Certificatul de integritate eliberat în condițiile legii de ANI va cuprinde următoarele informații despre candidat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - existența restricțiilor legale/judecătorești de a candida sau ocupa funcții publice; - informații cu privire la existența/inexistența actelor de constatare definitive referitor la regimul declarării averilor și intereselor personale, stări de incompatibilitate și confiscării averii nejustificate care nu sunt prescrise
14	<p>Grupurile de inițiativă</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mai puțin condiții restrictive pentru grupul de inițiativă 	<p>S-a acceptat</p> <p>S-au eliminat restricțiile de număr minim pentru a înregistra un grup de inițiativă</p>
15	<p>Votarea repetată</p> <ul style="list-style-type: none"> - Abordarea detaliată a temeiurilor de anulare a alegerilor nu doar din cauza încălcărilor din ziua alegerilor ci și din campanie 	<p>S-a acceptat</p> <p>S-au introdus completările respective</p> <p>Astfel, dacă Curtea Constituțională stabilește că în procesul electoral, în</p>

Sinteza recomandărilor Comisiei de la Veneția
Soluțiile aprobate de comisia juridică, numiri și imunități

		ziua alegerilor și/sau la numărarea voturilor au fost comise încălcări ale prezentului cod care au influențat rezultatele votării și atribuirea mandatelor, alegerile în circumscripțiile respective sunt declarate nule.
16	Transferul unor responsabilități de la CEC și consilii electorale de circumscripție. Mai bine la nivel central - Anularea înregistrării candidatului	S-a acceptat S-a stabilit că anularea înregistrării poate fi propusă doar de CEC
17	Procedurile judiciare mai clare - Corespunderea competențelor teritoriale - Cele mai importante cazuri la nivel central să fie soluționate	S-a acceptat S-au perfecționat procedurile judiciare de contestare. Competența teritorială va fi sincronizată cu noua hartă judecătorească. Anularea înregistrării se va examina doar la Curtea de Apel Chișinău
18	Nu trebuie majorate numărul de buletine	S-a acceptat Pentru teritoriul RM vor rămâne maxim 3000 buletine pe secții Peste hotare se va permite în caz de necesitate suplimentarea buletinelor până la 5000
19	Diminuarea înscrierilor pe liste suplimentare în ziua alegerilor	S-a acceptat Cetățenii care se vor înregistra prealabil peste hotare sau care își vor schimba domiciliul vor fi radiati din lista anterioară și înscriși în lista electorală nouă
20	Validarea mandatelor - diminuarea termenului de validare	S-a acceptat CEC prezintă rezultatele în 24 de ore de la totalizare Curtea Constituțională în 5 zile confirmă rezultatele și validează mandatele

Sinteza recomandărilor Comisiei de la Veneția
Soluțiile aprobate de comisia juridică, numiri și imunități

--	--	--